

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,
код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Міністерство фінансів України

Щодо проекту закону України, реєстр. № 9511
від 19 липня 2023 року

Відповідно до листа Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України від 28 липня 2023 року № 23507/1/1-23 (до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 27 липня 2023 року № 04-32/03-2023/163696) Міністерство юстиції України здійснило правову експертизу проекту Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань розпорядження товарами і транспортними засобами комерційного призначення» (реєстр. № 9511 від 19 липня 2023 року), внесеного на розгляд народним депутатом України Крейденком В.В., та в межах компетенції повідомляє таке.

З огляду на те, що відповідальним за підготовку проекту експертного висновку Кабінету Міністрів України до зазначеного законопроекту, ініційованого народним депутатом України, визначено Міністерство фінансів, вважаємо, що позицію стосовно підтримки чи не підтримки проекту закону має висловити саме вказаний державний орган, основним завданням якого, зокрема, є забезпечення формування та реалізації єдиної державної податкової і митної політики.

Водночас під час визначення позиції щодо підтримки чи не підтримки зазначеного проекту Закону в межах підготовки проекту експертного висновку Кабінету Міністрів України до проекту Закону Міністерство юстиції України пропонує врахувати зауваження до нього, що полягає у такому.

Проектом Закону пропонується серед іншого частину першу статті 541 Митного кодексу України викласти у такій редакції:

«1. Постанова суду (судді) про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил у частині конфіскації виконується митним органом відповідно до статті 243 цього Кодексу у разі, якщо товари, транспортні засоби комерційного призначення, що конфісковані, були нею вилучено, та в інших випадках – державним виконавцем в установленому законодавством порядку.»

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 104501/10504-4-23/7.3.5 від 08.08.2023

Підписувач Банчук Олександр Анатолійович

Сертифікат 3ED5083160DBC59B04000000175A050069449E00

Дійсний з 19.09.2022 12:22:10 по 19.09.2023 12:22:10

Також проектом Закону пропонується внести зміни до статті 62 Закону України «Про виконавче провадження», доповнивши зазначену статтю частиною четвертою такого змісту:

«4. Рішення про конфіскацію майна, що тимчасово вилучалось у справах про порушення митних правил, в частині звернення в дохід держави цього майна виконуються митними органами.»

Запропоновані вищезазначеним проектом Закону зміни не можуть бути підтримані з огляду на таке.

Відповідно до статті 129¹ Конституції України судове рішення є обов'язковим до виконання.

Держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку.

Згідно з пунктом 14 частини першої статті 92 Конституції України порядок виконання судових рішень визначається виключно законами України.

Так, порядок примусового виконання судових рішень, рішень інших органів (посадових осіб) визначає Закон України «Про виконавче провадження» (далі – Закон).

Відповідно до частини першої статті 5 Закону примусове виконання рішень покладається на органи державної виконавчої служби (державних виконавців) та у передбачених цим Законом випадках на приватних виконавців, правовий статус та організація діяльності яких встановлюються Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів».

Порядок виконання рішень про конфіскацію майна, у тому числі у справах про порушення митних правил, визначено статтею 62 Закону.

Згідно з положеннями цієї норми Закону виконання зазначених рішень здійснюється органами державної виконавчої служби. При цьому звертаємо увагу, що виконання постанов про конфіскацію майна здійснювалось митними органами до утворення органів державної виконавчої служби.

Зміни до статті 149 Митного кодексу України від 12 грудня 1991 року щодо виконання постанов суду за порушення митних правил в частині конфіскації державним виконавцем були внесені Законом України від 19 жовтня 2000 року № 2056-III «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження».

Слід зазначити, що Законом України від 24 березня 1998 року «Про державну виконавчу службу» та Законом України від 21 квітня 1999 року «Про виконавче провадження» примусове виконання рішень судів, інших органів (посадових осіб) в Україні було покладено на державну виконавчу службу, яка входить до системи органів Міністерства юстиції України.

Крім того, відповідно до змісту положень статті 62 Закону виконання рішень про конфіскацію майна, реалізація конфіскованого майна здійснюється в порядку, встановленому Законом.

Розпорядження конфіскованим майном та майном, яке не підлягає реалізації, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2002 року № 985 затверджено Порядок розпорядження майном, конфіскованим за рішенням суду і переданим органам державної виконавчої служби.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2001 року № 1724 затверджено Порядок обліку, зберігання, оцінки вилученого митницями майна, щодо якого винесено рішення суду про конфіскацію, передачі його органам державної виконавчої служби і розпорядження ним.

Наказом Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 23 березня 2018 року № 892/5/379 затверджено Порядок взаємодії органів державної виконавчої служби та митниць під час передавання майна, конфіскованого за рішеннями судів, та розпорядження ним, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 26 березня 2018 року за № 362/31814.

Окремо варто зауважити, що відповідно до статті 61 Закону та Порядку реалізації арештованого майна, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 29 вересня 2016 року № 2831/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 вересня 2016 року за № 1301/29431, реалізація арештованого майна, у тому числі конфіскованого, здійснюється шляхом проведення електронних аукціонів або за фіксованою ціною.

Відповідно до цього Порядку проведення електронних аукціонів, аукціонів за фіксованою ціною забезпечується центральною базою даних системи електронних аукціонів, яка функціонує з 2016 року та ефективно забезпечує проведення прозорих та конкурентних аукціонів з реалізації арештованого майна, у тому числі конфіскованого майна, вилученого за матеріалами митних органів.

Цією системою також забезпечується розміщення інформації про безоплатну передачу конфіскованого майна.

Таким чином, на сьогодні діє визначений законодавством порядок виконання органами державної виконавчої служби рішень суду про конфіскацію майна, у тому числі вилученого митними органами, який ефективно забезпечує виконання таких рішень та надходження коштів до Державного бюджету України.

При цьому варто зауважити, що порядок виконання рішень про конфіскацію майна має бути єдиним і не ставитись в залежність від того чи вилучалось це майно митними органами чи ні.

Окремо звертаємо увагу, що проект Закону не містить положень, які б визначали порядок виконання митними органами відповідних постанов суду, що в свою чергу не відповідає принципу правової визначеності та порушує статті 8 та 92 Конституції України.

Важливим є й те, що проект Закону не врегульовує питання щодо розпорядження майном, переданим органам державної виконавчої служби і не реалізованим на момент набрання чинності цих змін.

Поза увагою авторів проекту Закону залишилось також питання щодо виконання органами державної виконавчої служби постанови суду (судді) про накладення адміністративного стягнення за порушення митних правил у частині конфіскації майна, по виконавчим провадженням, розпочатим та не завершеним до

дня набрання чинності цим Законом, що також не відповідає принципу правової визначеності та призведе до негативних наслідків.

Також, зміни, передбачені проектом Закону, до статті 62 Закону України «Про виконавче провадження» не є предметом цієї статті, оскільки її положення визначають порядок виконання рішень про конфіскацію майна. При цьому, питання виконання рішень іншими органами та установами є предметом регулювання статті 6 Закону України «Про виконавче провадження».

Крім того, відповідно до статті 5 Митного кодексу України державна митна політика – це система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки.

Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Завданням митних органів є реалізація державної митної політики.

При цьому, запропоновані проектом Закону зміни звужують повноваження Міністерства юстиції України, визначені Законом України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів», та наділяють митні органи невластивими функціями, які не належать до сфери митної політики.

З огляду на викладене Міністерством юстиції України не може бути підтримано запропоновані проектом Закону зміни до статті 541 Митного кодексу України та статті 62 Закону України «Про виконавче провадження».

Також слід зазначити, що проект Закону є взаємопов'язаним із проектами Законів України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо деяких питань реалізації товарів і транспортних засобів комерційного призначення» (реєстр. № 9512 від 19 липня 2023 року) та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо деяких питань джерел формування спеціального фонду Державного бюджету України» (реєстр. № 9513 від 19 липня 2023 року), а тому зазначені проекти законів мають розглядатися і прийматися одночасно.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК